

III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKA CENTRALNA BANKA**Priporočilo za sklep Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi člena 22 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke**

(ECB/2017/18)

(predlaga Evropska centralna banka)

(2017/C 212/04)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

I. UVOD

Splošno sodišče je 4. marca 2015 izdalo sodbo v zadevi T-496/11 *Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irsko proti Evropski centralni banki* ⁽¹⁾. Splošno sodišče je sklenilo, da Evropska centralna banka (ECB) nima potrebne pristojnosti, da ureja dejavnost klirinških sistemov, vključno s centralnimi nasprotnimi strankami (CNS). Zaradi tega je Splošno sodišče razglasilo okvir politike pregleda Eurosistema (*Eurosystem Oversight Policy Framework*), ki ga je 5. julija 2011 objavila ECB, za ničen v delu, v katerem centralnim nasprotnim strankam nalaga zahtevo po lokaciji v državi članici euroobmočja.

Je pa Splošno sodišče poudarilo, da člen 129(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije določa poenostavljen postopek za spremembo nekaterih členov Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (v nadaljnjem besedilu: Statut ESCB). To Evropskemu parlamentu in Svetu omogoča, da na priporočilo ECB ali na predlog Komisije po rednem zakonodajnem postopku spremenita člen 22 Statuta ESCB. Splošno sodišče je presodilo, da naj bi bila naloga ECB, da od zakonodajalca Evropske unije zahteva spremembo člena 22 Statuta, če bi menila, da je njena pristojnost za sprejemanje predpisov glede CNS potrebna za nemoteno opravljanje naloge iz četrte alineje člena 127(2) Pogodbe.

Pričakuje se, da se bodo zaradi pomembnih sprememb na svetovni in evropski ravni povečala tveganja, ki jih klirinški sistemi, zlasti CNS, povzročajo za nemoteno delovanje plačilnih sistemov in izvajanje enotne denarne politike, kar na koncu vpliva na poglavitni cilj Eurosistema, da ohranja stabilnost cen.

Na podlagi navedenega daje ECB to priporočilo za sklep Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi člena 22 Statuta ESCB. V skladu s členom 40.3 Statuta ESCB je Svet ECB to priporočilo sprejel soglasno. Objavljeno bo v *Uradnem listu Evropske unije*.

II. SPLOŠNO

Motnje, ki prizadenejo CNS, lahko na različne načine vplivajo na poglavitni cilj Eurosistema, da ohranja stabilnost cen. Prvič, take motnje lahko vplivajo na likvidnostno pozicijo kreditnih institucij v euroobmočju in potencialno povzročijo motnje delovanja plačilnih sistemov v euroobmočju. To bi lahko povzročilo povečano povpraševanje po centralnobančni likvidnosti in morda otežilo izvajanje enotne denarne politike Eurosistema. Drugič, take motnje lahko poslabšajo delovanje segmentov finančnega trga, ki so ključni za transmisijo denarne politike.

Evropski parlament in Svet sta leta 2012 sprejela Uredbo (EU) št. 648/2012 ⁽²⁾, ki med drugim določa regulativni in nadzorni okvir, s katerim se zagotavlja, da so CNS varne in zanesljive ter da ves čas izpolnjujejo stroge

⁽¹⁾ ECLI: EU:T:2015:133.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L 201, 27.7.2012, str. 1).

organizacijske zahteve, zahteve glede vodenja poslov in bonitetne zahteve. Ta regulativni okvir vključuje ureditev kolektivnega nadzora v obliki kolegijev, ki predvideva sodelovanje Eurosistema, tudi v izjemnih situacijah, ko bi bila lahko ogrožena stabilnost valute. Poleg tega je Evropska komisija glede na vse večjo sistemsko pomembnost CNS sprejela predlog uredbe o okviru za sanacijo in reševanje CNS ⁽¹⁾.

Pričakuje se, da se bodo zaradi pomembnih sprememb na svetovni in evropski ravni povečala tveganja, ki jih klirinški sistemi, zlasti CNS, povzročajo za nemoteno delovanje plačilnih sistemov in izvajanje enotne denarne politike, kar na koncu vpliva na poglobitveni cilj Eurosistema, da ohranja stabilnost cen.

Prvič, izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije bo pomembno vplival na sposobnost Eurosistema za izvajanje nalog, ki jih ima kot centralna banka, ki izdaja euro. CNS s sedežem v Združenem kraljestvu trenutno izvajajo kliring velikega obsega transakcij, denominiranih v eurih: ocenjena dnevna vrednost transakcij začasne prodaje v eurih in odprtih pozicij obrestnih zamenjav v eurih znaša 101 milijardo EUR oziroma 33 bilijonov EUR (okoli 99 % trga Unije) ⁽²⁾. Pomembna motnja, ki bi prizadela večjo CNS v Združenem kraljestvu, bi tako lahko povzročila močno zmanjšanje likvidnosti v euroobmočju. Če za CNS v Združenem kraljestvu ne bo več veljal regulativni in nadzorni okvir za CNS v Uniji, določen v Uredbi (EU) št. 648/2012, bo to negativno vplivalo na sposobnost Eurosistema za spremljanje in upravljanje tveganj, ki jih povzročajo CNS v Združenem kraljestvu. Poleg tega se sedanja ureditev izmenjave informacij in sodelovanja med ECB in centralno banko Bank of England v zvezi s CNS v Združenem kraljestvu, ki imajo velik obseg poslov, denominiranih v eurih, sicer zgleduje po ureditvi kolektivnega nadzora v obliki kolegijev, ustanovljenih na podlagi Uredbe (EU) št. 648/2012, vendar slednje ne more nadomestiti. V prihodnosti bo morda za CNS v Združenem kraljestvu namesto tega veljala samo ureditev, ki po navedeni uredbi velja za CNS iz tretjih držav.

Drugič, centralni kliring postaja vse bolj čezmejen in sistemsko pomemben. Voditelji skupine G20 so se na vrhu v Pittsburghu septembra 2009 dogovorili, da bi se moral za vse standardizirane pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih OTC izvajati kliring prek CNS. To zavezo so voditelji skupine G20 potrdili junija 2010, v Uniji pa je bila izvedena z Uredbo (EU) št. 648/2012. Poleg tega so se CNS z integracijo finančnih trgov Unije razvile, tako da ne služijo več predvsem domačim potrebam in trgom, temveč so postale kritične infrastrukture na finančnih trgih Unije. Zaradi teh sprememb sta se izredno povečala velikost in pomembnost CNS v Uniji in na svetovni ravni.

Tretjič, Evropska komisija je 13. junija 2017 predložila zakonodajni predlog za zagotovitev finančne stabilnosti ter varnosti in zanesljivosti CNS, ki so sistemsko pomembne za finančne trge v vsej Uniji ⁽³⁾. Komisija želi s tem predlogom uvesti bolj integriran nadzor s strani nadzornih organov in odgovornosti centralne banke izdajateljice ter s tem podpreti razvoju poglobljenih in bolje integriranih kapitalskih trgov. Želi tudi rešiti vprašanja, ki jih odpira izstop Združenega kraljestva iz Unije, in zagotoviti, da bodo za CNS, ki imajo ključno sistemsko vlogo za finančne trge Unije, veljali zaščitni ukrepi, ki jih določa pravni okvir Unije.

V tej zvezi je za to, da se Eurosistemu kot centralni banki, ki izdaja euro, omogoči izvajanje nalog, ki jih predvideva zakonodajni predlog, izjemno pomembno, da ima Eurosistem ustrezna pooblastila po Pogodbi in Statutu ESCB. Eurosistem bi moral biti pooblaščen za spremljanje in ocenjevanje tveganj, ki jih povzročajo CNS, ki izvajajo kliring velikih zneskov transakcij, denominiranih v eurih. To bi moralo vključevati zlasti regulativna pooblastila Eurosistema, da sprejme zavezujoče ocene in zahteva korektivne ukrepe, v tesnem sodelovanju z drugimi organi Unije, kot odziv na tveganja, ki vplivajo na njegove temeljne naloge in poglobitveni cilj. Poleg tega bi morala imeti ECB, kadar je to potrebno za zaščito stabilnosti eura, regulativna pooblastila zunaj okvira Uredbe (EU) št. 648/2012, da določi dodatne zahteve za CNS, ki sodelujejo pri kliringu velikih zneskov transakcij, denominiranih v eurih.

Glede na navedeno ECB meni, da je priznanje njene pristojnosti za sprejemanje predpisov glede klirinških sistemov, zlasti CNS, potrebno za nemoteno opravljanje njenih temeljnih nalog iz prve in četrte alineje člena 127(2) Pogodbe.

⁽¹⁾ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o okviru za sanacijo in reševanje centralnih nasprotnih strank ter spremembi uredb (EU) št. 1095/2010, (EU) št. 648/2012 in (EU) 2015/2365 (COM(2016) 856 final).

⁽²⁾ Informacije družbe LCH.Clearnet Ltd po standardih CPMI-IOSCO za javno razkritje kvantitativnih informacij, januar 2017.

⁽³⁾ (COM(2017) 331 final).

Priporočilo za
„SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
o spremembi člena 22 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 129(3) Pogodbe,

ob upoštevanju Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter zlasti člena 40.1 Statuta,

ob upoštevanju priporočila Evropske centralne banke,

ob upoštevanju mnenja Evropske komisije (*),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Temeljne naloge Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) vključujejo opredelitev in izvajanje denarne politike Unije ter podpiranje nemotenega delovanja plačilnih sistemov. Varne in učinkovite infrastrukture finančnega trga, zlasti klirinški sistemi, so bistvene za izpolnjevanje teh temeljnih nalog.
- (2) Da bi dosegle cilje ESCB in izvajale njegove naloge, lahko Evropska centralna banka (ECB) in nacionalne centralne banke ustvarijo možnosti in ECB sprejme predpise za zagotovitev učinkovitih in zanesljivih klirinških in plačilnih sistemov znotraj Unije in z drugimi državami.
- (3) Splošno sodišče je 4. marca 2015 izdalo sodbo v zadevi *Združeno kraljestvo proti ECB*, T-496/11 ⁽¹⁾, v kateri je sklenilo, da ECB nima potrebne pristojnosti, da ureja dejavnost klirinških sistemov. Splošno sodišče je navedlo, da člen 129(3) Pogodbe Evropskemu parlamentu in Svetu omogoča, da na priporočilo ECB po rednem zakonodajnem postopku spremenita člen 22 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (v nadaljnjem besedilu: Statut ESCB). Sodišče je zaključilo, da „naj bi bila naloga ECB – če bi menila, da je priznanje pristojnosti za sprejemanje predpisov glede infrastruktur v zvezi s kliringom transakcij z vrednostnimi papirji potrebno za nemoteno delovanje naloge iz člena 127(2), četrta alineja, PDEU – da od zakonodajalca Unije zahteva spremembo člena 22 Statuta, tako da se doda izrecna navedba klirinškega sistema vrednostnih papirjev“.
- (4) Pričakuje se, da se bo zaradi pomembnih sprememb na svetovni in evropski ravni povečalo tveganje, da bi motnje, ki prizadenejo klirinške sisteme, zlasti centralne nasprotne stranke (CNS), ogrozile nemoteno delovanje plačilnih sistemov in izvajanje enotne denarne politike ter na koncu vplivale na poglobitni cilj Eurosistema, da ohranja stabilnost cen.
- (5) Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska je 29. marca 2017 uradno obvestilo Evropski svet, da name-rava izstopiti iz Evropske unije. Izstop Združenega kraljestva bo povzročil korenito spremembo načina, kako se urejajo, pregledujejo in nadzirajo nekatere sistemsko pomembne dejavnosti kliringa v eurih, s tem pa negativno vplival na sposobnost Eurosistema za spremljanje in upravljanje tveganj za nemoteno delovanje plačilnih sistemov ter na izvajanje denarne politike Eurosistema.
- (6) Centralni kliring postaja vse bolj čezmejen in sistemsko pomemben. CNS so glede na raznoliko članstvo in vseevropskost finančnih storitev, ki jih opravljajo, ključne za celotno Unijo in zlasti za euroobmočje. To upošteva Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, ki določa ureditev kolektivnega nadzora v obliki kolegijev, ki jih sestavljajo zadevni nacionalni organi in organi Unije, vključno z Eurosistemom v vlogi centralne banke, ki izdaja euro.
- (7) Za potrebe reševanja teh vprašanj je Komisija 13. junija 2017 predložila zakonodajni predlog za zagotovitev finančne stabilnosti ter varnosti in zanesljivosti CNS, ki so sistemsko pomembne za finančne trge v vsej Uniji. Da se Eurosistemu kot centralni banki, ki izdaja euro, omogoči izvajanje nalog, ki jih predvideva zakonodajni

(*) Še ni objavljeno v Uradnem listu.

⁽¹⁾ ECLI: EU:T:2015:133.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L 201, 27.7.2012, str. 1).

predlog, je izjemno pomembno, da ima Eurosistem ustrezna pooblastila po Pogodbi in Statutu ESCB. Zlasti bi moral Eurosistem imeti regulativna pooblastila, da sprejme zavezujoče ocene in zahteva korektivne ukrepe, v tesnem sodelovanju z drugimi organi Unije. Poleg tega bi morala imeti ECB, kadar je to potrebno za zaščito stabilnosti eura, regulativna pooblastila, da določi dodatne zahteve za CNS, ki sodelujejo pri kliringu velikih zneskov transakcij, denominiranih v eurih.

- (8) Člen 22 Statuta ESCB je del poglavja IV, 'Monetarne funkcije in poslovanje ESCB'. Naloge, ki jih dodeljuje, bi se morale v skladu s tem uporabljati samo za potrebe denarne politike.
- (9) Zaradi tega bi bilo treba ECB s spremembo člena 22 Statuta ESCB priznati pristojnost za sprejemanje predpisov glede klirinških sistemov –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Člen 22 Statuta ESCB se nadomesti z naslednjim:

„Člen 22

Klirinški sistemi in plačilni sistemi

ECB in nacionalne centralne banke lahko ustvarijo možnosti in ECB lahko sprejme predpise za zagotovitev učinkovitih in zanesljivih klirinških in plačilnih sistemov in klirinških sistemov za finančne instrumente znotraj Unije in z drugimi državami.“

Člen 2

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.“

V Frankfurtu na Majni, 22. junija 2017

Predsednik ECB

Mario DRAGHI
